

Fa cent anys del naixement del sionisme, però la celebració d'aquest centenari es posa en dubte cada vegada que arriba un nou immigrant amb ganes de fer fortuna i convertir el "somni jueu" de la diàspora en una nova edició del "somni americà".

No hi ha lloc a la terra promesa

Yuri Bushinsky va néixer a Txernòbil fa vint-i-quatre anys, ara treballa d'informàtic a Afula, al sud de Galilea, i festeja amb una *sabra* (nascuda a Israel). El seu pare n'està molt orgullós i mentre condueix el taxi n'ensenya la fotografia a tothom: "Mireu, aquest de la foto és el meu fill, treballa amb ordinadors... Que ben plantat, eh? El dia que el vam circumcidar, quan el rabí li va veure la cara ja va dir que Yuri tindria sort a la vida", s'afanya a comentar per deixar clara la seva ascendència jueva per sobre el seu origen rus. Des que la família Bushinsky va arribar a Israel ara fa tretze anys van començar a complir-se els seus somnis: el pare va treballar de taxista des del principi i ara ja té un *sherut* de dotze places en propietat; tota la família va integrar-se fàcilment en un barri amb molta presència eslava, on fins els cartells dels carrers són escrits en rus, a més d'hebreu i àrab. Per al pare Bushinsky emigrar a Israel era prosperar i cada vegada els nous immigrants –sobretot russos, magribins i sud-africans– persegueixen més l'ascens de classe que no pas l'*aliya* (ascensió) religiosa. Fa cent anys del naixement del sionisme, la ideologia que propugnava la creació de l'estat d'Israel per motius religiosos i polítics. Però la celebració d'aquest centenari es posa en dubte cada vegada que arriba un nou immigrant amb ganes de fer fortuna i de convertir el "somni jueu" de la diàspora en una nova edició del "somni americà".

Una pàtria segura. Amb el titular "Sionisme, RIP", l'editorial de *The Jerusalem Post* proposa una celebració particular del centenari del Congrés de Basilea en què Theodor Herzl reclamava la creació d'un territori segur per als jueus escampats per tot el món. Segons *The Jerusalem Post*, "després d'aconseguir aquest objectiu, el sionisme es mereix un lloc d'honor a la Vall de les Ideologies

Les inquietuds dels joves 'sabra' no tenen res a veure amb les deis seus pares, immigrants en un país en estat de gestació.

Passades, al costat d'uns altres mamuts com el comunisme i el nasserisme". Diu més: "Descansa en pau, sionisme, t'ho has guanyat".

La llengua materna de la majoria dels israelians de més de quaranta anys no és pas l'hebreu, i cada matí el diari en anglès *The Jerusalem Post* és el que primer desapareix dels quioscos. Al menjador del *kibbutz* Merkhavia, al nord d'Israel, Friederic Kadmon, el llegeix cada matí: "És veritat, els diaris han estat molt crítics amb la cele-

bració del centenari del sionisme –reflexiona en veu alta Kadmon, jueu nascut al Brasil i que va anar a viure a Israel en una *aliya* ara fa més de quaranta anys–. Els meus avis eren russos i polonesos, i encara que el desarrelament era constant en una família que durant generacions havia anat canviant de país, teníem molt clar què érem i com volíem viure". Per Kadmon, les raons per venir a Israel van ser exactament les de l'ideari sionista, barrejades amb una certa precarietat econòmica. "Les facilitats eren molt grans i la meva família tenia ganes de sentir-se a casa en algun lloc".

L'absorció i l'assentament dels immigrants va ser la feina prioritària dels primers governs del país. El 1953, quatre anys i mig després de la creació de l'estat d'Israel, la població es va duplicar per causa de la immigració. La repoblació de l'antic protectorat britànic de Palestina amb homes i dones procedents de les comunitats jueves de tot el món era considerada una política prioritària. "Nosaltres vam ser un grup d'una vintena –recorda Friederic Kadmon– i la veritat és que en arribar ens van fer instal·lar en uns camps que en deien d'absorció, els *ma'aborot*". Allà és on Kadmon recorda que va aprendre l'hebreu a marxes forçades: "Tot el que havia après a casa no em servia perquè l'hebreu dels llibres dels avis i dels pares no tenia utilitat en la realitat diària; del *ma'aborot*, en vam sortir tota la família amb els coneixements necessaris per a sentir-nos

Maya Kadmon: "No és necessari que vingui més gent dels altres països per salvar-nos o fer-nos costat contra els àrabs."

totalment integrats a la nova terra".

—Creu que encara és necessària la importació en massa de jueus dels altres països per assegurar la pervivència de l'estat d'Israel?

—No ho sé... [Kadmon fa cara de rumiar-se una resposta mentre amb la mà dreta es frega l'enorme barballera que figura una prolongació flàccida de la cara]. Suposo que no, tot i que cada vegada els jueus tenim menys pes específic en la societat israeliana.

—Vol dir que té por que els jueus es converteixin en una minoria en un estat que es declara confessional jueu?

—És que cada vegada les comunitats musulmanes i cristianes d'Israel tenen més poder, mentre que els jueus tenim menys fills i relaxem les nostres actituds. Jo entenc que ara la política d'aliya ja no és prioritària, però em penso que s'hauria de mantenir.

"Una generació romàntica".

Friederic Kadmon té una filla de vint-i-sis anys, Maya, que viu al mateix *kibbutz* Merkhavia i treballa al menjador comunitari: "No en facis cas, del meu pare, és d'una generació molt romàntica i ide-

ològica. La veritat és que els nous immigrants són gent que vénen aquí perquè al país d'origen ho passen molt malament i volen prosperar econòmicament". És el cas, efectivament, dels jueus vinguts de les repúbliques ex-soviètiques o dels països del nord d'Àfrica. "La veritat —diu Maya Kadmon, que manté una relació afectiva amb un immigrant magribí des de fa dos anys— és que penso que la llei del retorn, que dona la ciutadania israeliana a tots els jueus o fills de mare jueva de tot el món, és una llei racista perquè discrimina els qui per sang no són descendents del rei David, però que igualment poden sentir la necessitat de venir a viure a Israel". Maya Kadmon explica que molts dels nous immigrants han de falsejar els llibres de família per fer-se passar per descendents de jueus, per complir així aquesta "absurda" llei. Maya creu que es tracta d'un text legal desfasat en els temps que corren: "Per aquesta llei es va arribar a justificar l'existència d'una important comunitat jueva a Etiòpia assegurant que es tractava de descendents del rei David i la reina de Saba". Efectivament, aquesta "llei del retorn" va ser debatuda al si de les Nacions Unides

Sionisme a petites dosis

"El sionisme és la medecina per a una malaltia específica: l'exili". Si no hi ha sentiment d'exili, no cal sionisme. "Això ho ha escrit el savi A. B. Yehoshua —diu Friederic Kadmon—, i hi estic d'acord, però em penso que els jueus que no viuen a Israel no viuen la seva religió en plenitud; la viuen com un *hobby*, vénen algun estiu, es posen la *kippà* al cap i resen durant uns dies al Mur (de les Lamentacions)". Per Kadmon dir adéu al sionisme és acabar les relacions dels jueus d'Israel amb la diàspora, "i això no pot ser". Però la realitat és que fa anys que el govern no finança noves *aliya* multitudinàries i que cada vegada més les comunitats semites de tot el món es desentenen del manteniment d'Israel, amb l'única excepció dels Estats Units. La relació d'aquests dos països és d'amor-odi: mentre l'anglès amb accent americà és la llengua més parlada als carrers del barri jueu de Jerusalem, pertot hi ha cartells i anuncis a la premsa local recriminant al govern nord-americà que encara no hagi obert ambaixada a la capital eterna. La mediació de la Secretaria d'Estat nord-americana tradicionalment ha beneficiat els israelians en el conflicte amb els àrabs; però són constants les demandes des de les tribunes dels diaris perquè els EUA es mostrin més durs amb el terrorisme palestí.

I amb tot, uns grups de joves anomenats neosionistes reapareixen a l'escena política israeliana. Es tracta d'un sionisme reciclat, que posa l'accent en la necessitat d'un sòlid voluntariat juvenil, de la defensa de valors ecologistes i del treball amb la natura. Un sionisme a petites dosis, en definitiva, des que l'exili ha deixat de ser una malaltia. A. C.

que va trigar anys a dictaminar —no sense polèmica— que no era discriminatòria per als no-jueus.

"Sionisme, RIP", afirma el titular de *The Jerusalem Post*: "No em sembla exagerat —diu Maya Kadmon—; de fet diu la veritat. No és necessari que vingui més gent dels altres països per salvar-nos o fer-nos costat contra els àrabs."

La diferència generacional és clara, sobretot perquè la realitat israeliana d'avui és més semblant a la de qualsevol estat nord-americà

Les campanyes sionistes de l'últim segle pretenien oferir una pàtria segura als jueus de la diàspora. Calia convèncer tothom que era possible la creació del "nou jueu" i compatibilitzar-la amb l'estètica del moment.

que no a la dels països veïns del Pròxim Orient –situació bèl·lica a part–. Les inquietuds dels joves *sabra* no té res a veure amb la dels pares, immigrants en un país en estat de gestació. Els joves nascuts a Israel es miren l'Occident sense

complexos i amb la cara ben alta. Amb tota normalitat porten samarretes amb caricatures dels "pares de la pàtria" en postures irreverents, igual que les que es poden trobar a les botigues *grunge* del Camden Town de Londres ridicu-

litzant la reina d'Anglaterra. Fins i tot s'atreveixen a desafiar "l'amic americà" amb eslògans com "Don't worry America, Israel is behind you" ("Tranquil·la Amèrica, tens Israel al darrere"). "Tot-hom és benvingut a la nostra terra –diu Maya Kadmon–, però som un país com qualsevol altre, amb antenes parabòliques, policia al carrer..., tenim discoteques, no fa falta que ningú ens vingui a repoblar".

Mentre la Maya treballa al menjador del *kibbutz*, a pocs quilòmetres, al centre d'Afula, el taxista Bushinsky exemplifica la normalitat que reivindiquen els joves xapurrejant una mica d'anglès, cada vegada que algú li agafa el *sherut*: "D'on sou? Barcelona? Oh! Bar-ce-lo-na! Mireu, aquest de la foto és el meu fill, treballa amb ordinadors... Que ben plantat, eh?"

Antoni Cruanas (Jerusalem)

DARRER DIUMENGE D'OCTUBRE

MARXA I APLEC A EL PUIG

Diumenge, 26 d'octubre de 1.997

DINAR, FESTA I MÍTING

Amb parlaments de:

Pepa Chesa, Presidenta del PVN, **Pere Esteve**, Secretari General de CDC, **Camilo Nogueira**, diputat electe del BNG i **Pere Mayor**, Secretari General d'UPV

amb l'actuació d'

AL TALL

Informació i reserva de tiquets per al dinar al telèfon (96) 391 50 05 abans del 23 d'octubre

BLOC NACIONALISTA VALENCIÀ